

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroul Permanent
al Parlamentului Republicii Moldova**

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și prevederile art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative.

Anexe:

- *Proiectul de lege – 3 file;*
- *Nota informativă – 4 file.*

**Deputat în Parlament
Dan PERCIUN**

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>184</u>		
" <u>14</u> "	<u>06</u>	20 <u>23</u>
Ora _____		

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 246 - 250, art. 498), se modifică după cum urmează:

1. La Art. 3 textul “*compensație pentru achitarea facturilor la energie* – sumă monetară, acordată din contul Fondului de reducere a vulnerabilității energetice la factura pentru consumul de gaze naturale, energie termică și/sau pentru consumul de energie electrică, destinată consumatorilor vulnerabili de energie, având drept scop acoperirea unei părți din cheltuielile la consumul de energie;” se substituie cu textul “*compensație la energie* – sumă monetară, acordată din contul Fondului de reducere a vulnerabilității energetice, la factura pentru consumul de gaze naturale, energie termică, energie electrică destinată consumatorilor vulnerabili energie, având drept scop acoperirea unei părți din cheltuielile la consumul de energie și/sau transferate familiei defavorizate pentru lunile ianuarie-martie și noiembrie-decembrie;”

2. La Art. 5:

aliniatul (1) se completează cu litera a)¹ cu următorul cuprins:
„a)¹ compensație la energie sub formă de transfer familiei defavorizate;”
se completează cu un aliniat nou (1)¹ cu următorul cuprins:

„(1)¹ Transferurile prevăzute la aliniatul (1) litera a)¹ sunt efectuate de către Casa Națională de Asigurări Sociale în baza listelor de plată primite din Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică”. ”

se completează cu un aliniat nou (3)¹ cu următorul cuprins:

„(3)¹ Pentru măsurile prevăzute la aliniatul (1) litera a)¹, resursele din Fond sunt transferate în Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat, în modul stabilit de Guvern.”

3. La articolul 7:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

“(1) Consumatorii casnici de energie sunt încadrați în următoarele categorii:

- a) consumatori cu vulnerabilitate energetică extremă;
- b) consumatori cu vulnerabilitate energetică foarte ridicată;
- c) consumatori cu vulnerabilitate energetică ridicată;
- d) consumatori cu vulnerabilitate energetică medie;
- e) consumatori cu vulnerabilitate energetică scăzută;

f) consumatori cu vulnerabilitate energetică primară

g) consumatori fără vulnerabilitate energetică.”

se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(7) Pentru verificarea componenței familiei consumatorului casnic de energie, Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” va verifica prin schimb de date cu alte sisteme guvernamentale informațiile privind vizele de reședință ale membrilor familiei și alte informații necesare, în modul stabilit de Guvern.

(8) Pentru verificarea nivelului de venit al familiei sau al persoanei singure, birourile de credit, asociațiile de economii și împrumut, organizațiile de creditare nebancară și băncile vor furniza gratuit informațiile necesare prin transfer automatizat de date în Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică”, în modul stabilit de Guvern.

Art. II. – Legea nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 179, art. 625), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3, noțiunea „*ajutor pentru perioada rece a anului*” se abrogă;

2. La articolul 5:

denumirea va avea următorul cuprins:

„Dreptul la ajutor social”;

la alineatul (1), textul „și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului” se exclude;

la alineatul (3), textul „și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului” se exclude;

3. La articolul 8, textul „și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului” se exclude pe parcursul a tot textului;

4. La articolul 9:

denumirea va avea următorul cuprins:

„Stabilirea ajutorului social”;

la alineatul (1), textul „Ajutorul social și/sau ajutorul pentru perioada rece a anului se stabilesc” se substituie cu textul „Ajutorul social se stabilește”,

la alineatul (2), textul „Ajutorul social și/sau ajutorul pentru perioada rece a anului se stabilesc” se substituie cu textul „Ajutorul social se stabilește”;

la alineatul (3), textul „și/sau ajutor pentru perioada rece a anului” se exclude;

5. La articolul 10:

denumirea va avea următorul cuprins:

„Plata ajutorului social”;

la alineatul (1), textul „și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului” se exclude;

6. La articolul 12:

- denumirea va avea următorul cuprins:
„Încetarea dreptului la ajutor social”;
la alineatul (1), textul „și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului” se exclude pe parcursul întregului text;
la alineatul (1¹), textul „/ajutor pentru perioada rece a anului” se exclude;
la alineatul (1²) și alineatul (2), textul „sau la ajutor pentru perioada rece a anului ” se exclude;
7. La articolul 13, textul „și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului” se exclude;
8. La articolul 14:
denumirea va avea următorul cuprins:
„Finanțarea ajutorului social”;
din textul articolului textul „Finanțarea ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului stabilite ” se substituie cu textul „Finanțarea ajutorului social stabilit”;
9. La art. 15:
denumirea va avea următorul cuprins:
„Evidenta beneficiarilor de ajutor social”;
din textul articolului textul „și de ajutor pentru perioada rece a anului ” se exclude;
10. Capitolul III¹ se abrogă;
11. La articolul 16:
la alineatul (2), textul „/ajutorului pentru perioada rece a anului” se exclude;
la alineatul (3), textul „și/sau acordarea dreptului la ajutor pentru perioada rece a anului” se exclude;
la alineatul (4), textul „și ajutorului pentru perioada rece a anului” se exclude;
12. La articolul 17:
denumirea articolului va avea următorul cuprins:
„Controlul asupra corectitudinii stabilirii ajutorului social și a utilizării mijloacelor financiare”;
la alineatul (2), textul „și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului ” se exclude;
- Art. III.** – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
- (2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative a fost elaborat de către deputatul Dan Perciun în comun cu reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative este elaborat pentru a ținti cât mai eficient păturile vulnerabile de cetățeni, în contextul acordării compensațiilor pentru plata facturilor consumului de energie și a integra mecanismul de compensații în factură cu plățile monetare din cadrul ajutorului pentru perioada rece a anului.

În perioada rece precedentă 2022-2023, 80% (circa 610848) din gospodăriile au fost încadrate în categoria de vulnerabilitate energetică foarte ridicată, reprezentând o pondere semnificativă din totalul gospodăriilor înregistrate în Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” (în continuare – SIVE). În categoria foarte ridicată, pornind de la un consum mediu, au putut fi încadrate persoane veniturile cărora variaua între 0 lei și 6500 de lei. Pentru a putea diferenția mai bine în interiorul acestei categorii de cetățeni *se propune adăugarea a două noi categorii de vulnerabilitate energetică (categoria de vulnerabilitate energetică maximă și categoria de vulnerabilitate energetică primară).*

Totodată, pentru a îmbunătăți echitatea sistemului urmează să fie modificate prevederile normative de determinare a gradului de vulnerabilitate cu extinderea listei criteriilor care vor fi utilizate în calcul. Acestea nu diferențiază la moment între adulți și copii, persoane cu dizabilități, locuitori ai mediului urban versus rural, ceea ce afectează echitatea sistemului și urmează a fi remediat la următoarea iterație a programului.

Dincolo de completarea categoriilor de vulnerabilitate, proiectul propune integrarea celor 2 instrumente de bază menite să susțină cetățenii în perioada rece a anului: a. ajutorul pentru perioada rece a anului (în continuare -APRA) și compensațiile în factură într-un mecanism unic. În precedenta perioadă rece aproximativ 170.000 de familii au beneficiat de ambele plăți, completând 2 cereri separate în 2 sisteme informaționale separate.

APRA se acordă în temeiul legii nr. 133 /2008 cu privire la ajutorul social și a Hotărârii Guvernului nr. 1167/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social. Compensațiile în factură se acordă prin sistemul informațional SIVE. În esență ambele instrumente urmăresc același obiectiv, iar suprapunerea lor generează un șir de probleme, cum ar fi:

- a. povară administrativă adițională atât pentru beneficiar cât și pentru sistem. Cetățeanul trebuie să completeze 2 cereri, asistenții sociali urmăresc stabilirile în 2 sisteme distincte, Ministerul Muncii și Protecției Sociale nu dispune de acces facil la date integrate pe ambele instrumente.
- b. efect cumulativ la stabilirea plăților care generează solduri pozitive în rândul consumatorilor. Cetățenii încadrați în gradul maxim de vulnerabilitate cu un consum termic mai mic de 50 m³ de gaz și beneficiari de APRA – beneficiază nu doar de servicii de încălzire gratuite dar acumulează chiar un sold pozitiv.

O altă problemă invocată frecvent în ultimii 2 ani, odată cu implementarea sistemului de compensații în factură este impactul redus al măsurii pentru locuitorii zonelor rurale care nu sunt racordați la surse de energie pentru încălzire. Aceștia beneficiază de suportul statului doar dacă se califică pentru APRA. Nu există suport pentru cetățeni vulnerabili, dar insuficient de săraci pentru a se califica pentru APRA. În cazul compensațiilor acestea se acordă atât celor foarte săraci cât și altor categorii mai puțin vulnerabile.

Pentru a rezolva aceste probleme păstrând în același timp compensațiile mai mari pentru cei foarte săraci se propune pe de o parte integrarea celor 2 mecanisme într-un mecanism unic, iar pe de altă parte extinderea categoriilor de vulnerabilitate.

Integrarea va avea loc prin autorizarea Fondului de Vulnerabilitate Energetică să achite parțial plățile în factură pentru cei care se încălzesc cu gaz, energie termică sau electricitate facturată precum și plățile monetare pentru cei care se încălzesc cu combustibil solid.

În funcție de circumstanțele gospodăriei aceasta va beneficia fie de compensație în factură sau de o plată monetară din Fondul de Vulnerabilitate Energetică.

Criteriile actuale de acordare a APRA vor fi preluate în Hotărârile de Guvern de punere în aplicare a Legii privind fondul vulnerabilitate energetică.

Adițional, pentru a avea o imagine mai bună a veniturilor familiei se propune acordarea accesului la datele deținute de instituțiile bancare, birourile de credit și alte instituții financiare privind situația financiară a familiei. Categoriile de date care urmează a fi procesate vor fi stabilite prin Hotărâre de Guvern. În linii mari, sistemul nu necesită date exacte privind depozitele sau rulajele bancare ale persoanei fizice. Este suficientă încadrarea acestora în anumite intervale largi pentru a reconcilia protecția datelor cu caracter personal cu necesitatea sistemului de a asigura echitatea plăților și utilizarea eficientă a resurselor publice. Aceasta măsură este imperativă în condițiile unei cote importante a muncii nedeclarate și subdeclarată în economia Republicii Moldova.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege nu necesită armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin prezentul proiect de lege se propune modificare articolului 7, alin. (1) completând cu categoriile de vulnerabilitate energetică „primară” și „extremă”, în vederea distingerii celor mai vulnerabile gospodării și oferirea unei compensații mai mari pentru gospodăriile în cauză.

Suplimentar, se propune completarea articolului 7 cu aliniatele (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(7) Pentru verificarea componenței familiei consumatorului casnic de energie, Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” va verifica prin schimb de date cu alte sisteme guvernamentale informațiile privind vizele de reședință ale membrilor familiei și alte informații necesare, în modul stabilit de Guvern, în scopul reducerii cazurilor de fraudă și garantare a echității sociale la acordarea compensațiilor.

(8) Pentru verificarea nivelului de venit al familiei sau al persoanei singure, birourile de credit, asociațiile de economii și împrumut, organizațiile de creditare nebanară și băncile vor furniza gratuit informațiile necesare prin transfer automatizat de date în Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică”, în modul stabilit de Guvern.”

De asemenea, din Legea nr. 133/2008, noțiunea “ajutor pentru perioada rece a anului” se exclude din toate articolele aferente, în vederea integrării ajutorului pentru perioada rece a anului în cadrul SIVE.

5. Fundamentarea economică-financiară

Proiectul nu necesită mijloace financiare suplimentare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului de lege va necesita modificarea Hotărârilor de Guvern de punere în aplicare a Legii nr. 133/2008 și Legea nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul de lege va fi remis spre avizare Guvernului în conformitate cu art.58 din Regulamentul Parlamentului, iar în conformitate cu art. 49¹ al Regulamentului în cauză, Comisia permanentă sesizată în fond va asigura consultarea publică a proiectului de lege cu părțile interesate prin organizarea de dezbateri și audieri publice, prin intermediul altor proceduri de consultare stabilite de legislația cu privire la transparența în procesul decizional.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Deputat în Parlament
Dan PERCIUN

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke, positioned below the printed name.